

1256 AYDINLA DAYANIŞMA GİRİŞİMİ SEKRETARYA TOPLANTISI

= 12 Mayıs 1985, Strasbourg =

1 1256 Aydınla Dayanışma Girişimi'nin son sekretarya toplantısı Server Tanilli'nin başkanlığında, 12 Mayıs 1985 Pazar günü, Strasbourg'ta yapıldı. Toplantının gündemi :

1) Son beş aylık dönemde yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmesi, değerlendirme ve öneriler (El ilanı A. Miller ve H. Pinter'in gezisi, Broşürler..)

2) Planlanmış çalışmalarla ilgili gelişmeler ve sorunlar hakkında bilgi verilmesi, değerlendirme ve öneriler (Konferanslar, Karikatür sergisi, Fotoğraf sergisi, Konser, Şiir Akşamı, Antoloji, v.b...)

3) Girişimin yurt dışındaki en geniş Türkiyeli aydın çevrelerin katkı ve desteğini alabilmesi için yapılan ve yapılabilecek girişimler üzerine genel değerlendirme (Verel toplantılar S. Tanilli'nin çağrı mektubu, Eylül 1985'te bir genel toplantı yapılması olanakları)

4) Mali olanakların genişletilmesi yolları üzerine değerlendirme ve öneriler

2 Toplantıya katılanlar :

Server Tanilli, Orhan Silier, Enis User, Mahmut Değer, Şanar Yurdatapan, Erdoğan Diker, Şehmuz Güzel, Fuat Bultan, Kemal Uzun, Ozcan Sağlam, Mazlum Kiper, Unal Doğan, Zülâl Kiliç, Yalçın Cerit.

3 Gündemin 1° maddesi görüşülmesi :

- El ilanları ancak 2000 örnek ve almanca basılabildi. Diğer dillerden el ilanı bastırmak mümkün olmadı.
- H. Pinter ve A. Miller'in Türkiye gezileri Girişim adına olmadı. Yazarların zaten öngörülmüş Türkiye gezileri sırasında 1256 aydınla dayanışma için toplanılmış 3300 uluslararası imzayı kamuoyuna Girişim adına açıklamaları istendi. Miller ve Pinter Türkiye'ye Pen Club ve Helsinki Watch adına gittiler.
- Girişimi tanıtan broşür redaksiyonu çoktan bitmiş olmasına karşın daha hala bastırılmadı. Özellikle bu durumda gösterdiği gibi "merkezi eşgüdüm noksanlığı" üzerinde duruldu. Bu broşürün Fransa'da da Fransızca basılması ilke olarak benimsendi. Baskısı yakında bitmesi beklenen broşürler Türkçe, Almanca ve İngilizce olacak.

4 Gündemin 2° maddesi görüşülmesi :

- Karikatür sergisi, Unal Doğan'ın çalışması bitmiş olmasına karşın Hanover fuarında açılmadı. Eşgüdüm eksikliğinden sergi ortada kaldı. Hanover fuarına somut bir katılım gerçekleşemedi.
- Haziran ayı içinde Frankfurt'ta "faşizm nedir" teması etrafında bir konferans düzenlenecek. Bu konferansa Server Tanilli katılacak. Bunun yanında bir konser (büyük olasılıkla Sümeyra), bir diya gösterisi, Karikatür sergisi, serginin bir katalogu olacak. Eylül ayında da aynı tema üzerine bir seminer düşünülüyor.

- Eylül ayı içinde Londra yakınlarında Scheffefeld belediyesinin olanaklarıyla bir Türkiye günü düzenlenecek. Günün teması "dünya gericiliğinin Türkiye modeli" olarak belirlenmiş. Yapılacak konferansa Server Tanilli katılacak. Ayrıca bir konser ve karikatür sergisinin Scheffefeld'de de açılması düşünülüyor.
- Yine Frankfurt'ta, eylül ya da ekim aylarında Alman öğrenim sendikası ve Töb-Der işbirliğiyle "Türkiye'de eğitim sorunları" konulu bir konferansın (seminerin) düzenlenmesi düşünülüyor.
- Eylül içinde Paris'te bir dizi konferans (seminer) düzenlenmesi önerisi üzerine çalışma yapılacak.
- Fotoğraf sergisi hazırlama görevini Mehmet Unal üstlenmiş ancak bu konuda hiç bir bilgi yok, konusu bile belli değil. Mehmet Unal'la ilişkiye geçilmesi karar altına alındı.
- Uluslararası nitelikli bir dayanışma konserinin eylül ayına yatişmesini Şanar Yurdatapan çok zor görüyor. Türkiyeli sanatçıların katılacakları bir konseri düzenlemek mümkün ancak salonu doldurabilmek için Türkiyeli örgütlerin desteğini almak gerekiyor. Uluslararası nitelikli bir konseri iki yıl sonraya düşünmek daha gerçekçi olarak nitelendi.
- Paris'te uluslararası nitelikli bir konserin düzenlenmesini Mahmut Değer mümkün görüyor ancak bunun için sistemli bir çalışma yapısının oluşturulmasını ve uluslararası kişiliklerden destek alınmasını gerekli görüyor. Kişisel girişimlerle bu türden büyük çalışmalarını gerçekleştirmek çok zor.
- Bir şiir akşamını Ataol Behramoğlu Paris'te Chaillot sarayında düzenlemeyi öngörüyor. Ancak bunun sonucunda bir antoloji basımı mümkün görünmüyor.

5 Gündemin 3° maddesi görüşülmesi :

- Orhan Silier : Bu hareket nereye gitmeli? Bu soruya yanıt bulmak temel sorundur. Server Tanilli'nin bir çağrı mektubuyları Girişimi nitel ve nicel geliştirmek mümkündür. En geç eylül ya da ekimde Girişim gerekli biçimde yapılmalıdır. "1256 aydınla dayanışma"nin ötesinde, genel "Türkiye aydınlarıyla dayanışma" girişimine dönüşmelidir. Zaten genel dayanışma hareket(ler)inde gedikler, işlemezlikler vardır. Sanat, kültür, bilim konularında bu boşluk doldurulabilir. Var olan ulusal (İsveç gibi) ya da mesleki (avukatlar gibi) dayanışma girişimleriyle bağlar kurmak gerekmektedir.
- Yalçın Cerit : Görev alanımız nedir? Omrümüz ne kadardır? Aramızda profesyonel sanatçı neden yok? Bu sorulara yalın ve net yanıt vermeden çok ileriye gidilemez. Girişimin adını koymak gerekir. Girişimi tanıtacak bir belge (program, tüzük gibi) gerekir. Girişimin biçimlenmesi eylemle kalmamalıdır. Sekreteryaya güçlendirilmeli, kalıcılaştırılmalıdır. Hatta profesyonel bir sekreter bile gereklidir.
- Server Tanilli : İlkeler belli. Katılmayanlar kavgadan kaçanlardır. Biz gelişme çabamızı sürdüreceğiz ancak katılmayanları katmak için de yıllarca bekleyemeyiz. Gün gelir, bizlerden hesap sorulur...
- Şehmuz Güzel : Sekreteryayı genişletip güçlendirmek gerekir. Girişime saygınlık kazandıracak uluslararası "mütevvelli heyetini" oluşturmakta geç bile kalındı. Tanilli'nin çağrı mektubu yeterli olmayabilir. Her ne kadar bizim için ilkelerimiz belli ise de, Girişimi dışa tanıtımda bir yazılı platformun elde olması yararlıdır.
- Server Tanilli : Girişime katılmaktan çekinenler, kavgadan kaçmak için bahane arayanlardır. Girişimin TKP'nin güdümünde olduğu yaymaya çalışanlar var. Bize kimse "şunu, bunu yapın" demedi. Biz kendimizce doğru bildiğimizi yapmaya çalışıyoruz. Oturup birlikte karar alıyoruz. Eğer bizim çabalarımızı doğru bulup

TKP destekliyorsa, bu bize zarar vermez, tersine güç verir. Keşke diğer sol güçler de bizi canigönülden desteklese... Biz şuna bakmalıyız : çabalarımızın yararlı ve doğru oluşuna inaniyormuyuz ?... Bize doğru bildiğimiz yolda destek veren herkese açık olmalıyız. Ortaçağdan kalma Bizans oyunlarına artık yüz vermeyelim. Bunlar "ayip" şeylerdir. Stokholm'de çok yararlı ve görkemli bir konferans yapıldı. Bu konferansın etkisi benim üzerimde hala sürmektedir. Ama sanki böyle birşey hiç olmadı. Akli başında olduğumu sandığımız sol güçler için bu konferans koskaca bir "hiç"tir... Neymiş, Stokholm konferansının ardında TKP varmış... Bunlar gerçekten "ayip" şeylerdir arkadaşlar... Buyrun siz de çalışın, siz de yapın, TKP sizi destekler, eğer doğru iş yapıyorsanız... Yani siz şimdi doğru bildiğinizi "TKP destek verir" kaygisiyle yapmıyacak mısınız?

- Ozcan Sağlam : Batı kamuoyuna yönelik çalışmalarımız bugünkü rejimi rahat-siz etmektedir. Dışarıdan gelebilecek bir ses, Türkiye'de kipirdanmalara yol açabilir. "1256'lar dilekçesi"nin artık itici gücü tükenmiştir. Girişimimizin ömrünün dilekçe ve davayla sınırlı olmaması görüşüne ben de katılıyorum.
- Kemal Uzun : Yelpazenin genişlemesi gerçekten gerekmektedir. Bu ancak amacımız yani programımız açık seçik olursa olur. Görünen o ki, sekreteryanın kendi arasında bile büyük eşgüdüm eksikliği var. Bu işi çekip çevirecek profesyonel bir sekreter gerçekten gerekir.
- Zülâl Kiliç : Bizim amacımız yani programımız aslında çok açık. Bizim temelimiz dilekçede dile getirilen görüşlerdir. Dilekçenin özüdür. Bu öze karşı olmayan demokrat her aydına Girişimin kapısı açıktır.
- Mazlum Kiper : Tanilli'nin çağrı mektubundna sonra genişlemenin önünün açılması mümkündür. Bir kaç kez dile getirildiği gibi amacımız açıktır. Genişlemenin önünde bizim çektiğimiz bir engel yoktur.
- Fuat Bultan : Aslında Girişimin amacı herkes için netliğe kavuştu. Ancak biz bu işi nasıl çekip çevireceğiz, sekreteryaya nasıl çalışmalıdır, bu sorulara açıklık kazandırmaya çalışalım...
- Şanar Yurdatapan : Belli bir süre sonra bir kuruluş kongresi toplayalım. Kentler ya da ülkeler düzeyinde yerel girişimler kuralım. Buradan gelecek delegelerle yilda bir kongre yapalım. Bir yönetim kurulumuz olsun. Bir de dar kadrolu pratik işleri yapacak bir sekreteryaya oluşturalım.
- Enis User : Bugüne dek yapılan çalışmaları küçümsemeyelim. Önemli bir etki alanı oluşturduk.
- Ozcan Sağlam : Bu güne dek sekreteryaya toplantılarına 28 değişik kişi katılmış. Toplam 106 kişi de Girişimi desteklemekte. Bu sayı az değildir.

6 Gündemin 4° maddesine geçilmeden önce kişiler "Girişimin tanıtılması basın yoluyla yapilsin mi?" sorusu üzerine görüş belirttiler. Genel eğilim böyle bir yolun şimdilik denenmemesi yolunda oldu.

7 Gündemin 4° maddesi görüşülmesi :

- Server Tanilli Türkiyeli derneklerle ilişkiye geçecek ve onlardan maddi destek isteyecek. Oneri Tanilli'den geldiği için bu konuda inisiyatif kendisine bırakıldı.
- Girişime destek olan, toplantılarına katılan (yukarıda sözü edilen 106 kişi) kişilerden gelirlerinin % 1 oranında aidat ödemeleri önerisi, kişilerin az miktarda (2 mark, 10 frank vb..) para yardımı yapmaları ancak bunun düzenli olmasına çalışılmalı önerisi biçiminde değiştirilerek benimsendi.
- Şanar Yurdatapan'ın çalışmasıyla yurtdışında bulunan ve tanınmış sanatçıların orijinal parçalarından oluşan bir müzik kaseti yapımı önerisi benimsendi. Kaset girişim adına yapılacak ve Türkiyeli derneklerle ilişkiye geçilip onlara da bir gelir payı bırakılarak satışının sağlanmasına çalışılacaktır.

8 Sekreteryanın bir sonraki toplantısı 16 Haziran pazar günü Köln'de yapılacak. Genişlemiş biçimiyle sekreteryada şu kişiler bulunuyor : (Toplam 20 kişi)

Server Tanilli	Orhan Silier	Fuat Bultan
Şehmuz Güzel	Safter Çınar	Özcan Sağlam
Enis User	Ayşe Erzan	Mazlum Kiper
Şanar Yurdatapan	Ataol Behramoğlu	Nihat Behramoğlu
Erdoğan Diker	Necati Şahin	Kamil Taylan
Inanç Kutluer	Nurkalp Devrim	Mehmet Aksoy
Unal Doğan	Gültekin Gazioğlu	

9 Toplantı konusunda gözlemler :

- Tartışmaların kopukluğundan da gözlenebileceği gibi Girişim etrafında toplanan kişiler aslında konu hakkında çok ayrı şeyler düşünüyorlar. Kimileri için Girişim politik bir kaldıraç. Şimdilik "aydınlar" konusunda sınırlı kalmakla beraber ileride genel "dayanışma" hareketine yönelik yatırım yapıyorlar.
- Toplantı somut hiç bir açılım getirmedi. Sadece "şöyle, böyle yapalım" yönünde dilekler dile getirildi. Aslında somut çalışma yapmak için hiç bir alt yapı ortada yok. Herkes birbirinden birtakim beklentiler içinde. Eğer günün birinde ortaya somut bir çalışma şu ya da bu biçimde ortaya çıkarsa kendisine de pay kalmasını amaçlar gibiler.
- Pinter ve Miller'in Girişim aracılığıyla Türkiye'ye gitmedikleri, zaten programlanmış bir geziden önce kendileriyle ilişkiye geçilip Girişim hakkında bilgi ve 3300 dayanışma imzasını Türkiye'ye iletme istemi dile getirildiği bilindiği halde sanki Miller ve Pinter'in gezilerini Girişim bütünüyle örgütlemiş gibi tavırlar içine girildi.
- Oyleki, Pinter ve Miller'in gezileri Avrupa Konseyi'nin son oturumunda çok sözü edilen bir olgu olduğu bilindikten sonra Girişim'in Avrupa Konseyi'ne yönelik sistemli çalışması önerileri geldi.
- Ya da, yapılacak konferanslara (Stokholm gibi) Girişim nasıl sahiplenebilir soruları ortaya atıldı.
- Bir başka örnek : Şanar Yurdatapan "Karanfili yaşatalım" özünde bir yazısını (Türkiye Postası'nda, Hollanda Kırmızı Karanfil müzik şenliğinden sonra çıkan yazı) unutmuş gibi "Kırmızı Karanfil'e yönelik önerisini Girişim'e yönelik olarak da tekrarladi. Bir yanda bir müzik şenliğini desteklemek ve yaşatmak için bir kaset üretimi önerisi, diğer yanda Girişim'i tanıtmak ve maddi gelir getirmek için bir kaset üretimi önerisi... Ola ki sözü geçen kaset çalışması Karanfil için gerçekleşsin, "TKP Girişim'in çalışmasını kendine mal ediyor" sözü çok rahat ortaya atılır. (Yazı toplantıdan sonra yayınlandığı ve haberimiz olmadığı için müdahale edemedik).
- Sonuç olarak, bu haliyle Girişim'in somut ve kapsamlı çalışma yapabilmesi çok zor görülüyor. Eğer bu biçimden kurtulamazsa en kötüsü Server Tanilli'ye olacak ve ancak yipranacak ve otoritesini yitirecek. 12 Eylül'ün 5nci yıldönümünde öyle "Girişim mali" sergiler, konserler, konferanslar, yayınlar beklemem gerekiyor. Ancak yine de 106 aydinin (bu sayının biraz daha artması mümkün ancak "adi olan" kişiliklerin katılımını sağlamak zor görünüyor) Girişim etrafında yapılanmış olması, bu insanların sürekli biraraya gelmesi, bizim "aydınlarla sürekli dirsek teması içinde olabilmemiz" açısından önemlidir. Ama bu sürekli toplantılar hep sonuçsuz, "boş zaman geçirme" toplantılarına dönüşürse (ki gidiş, o gidiş) bu yapı giderek dağılır. Bu nedenle, somut ve gerçekçi bir çıkış yolu bulunana dek ufak tefek de olsa "Girişim mali" çalışmalara destek verilmelidir.